

Ismeretterjesztő Könyvtár

A modern, életben legszükségesebb ismereteket népszerűen tárgya'ó vál' alatt.

WILLIAMS ARCHIBALD
UJKORI HÍRES UTAZÓK

Rendkívül érdekesen és tanulságosan megírt összefoglalása az újabbkori felfedező utazások történetének.

Magyarra átdolgoz a MIKES LAJOS. Vászonkötésben 8 korona.

CHARLES R. GIBSON
A MODERN VILLAMOSSÁG

Az egyetlen modern tudományos színvonalon álló összefoglaló népszerű könyv a villamosságról s technikai alkalmazásáról.

Angolból fordította HAJÓS REZSŐ. Vászonkötésben 8 korona.

WILLIAMS ARCHIBALD
A MODERN TECHNIKA NAGY ALKOTÁSAI

A legnagyobb technikai művek ismertetése a laikus számára.

Átdolgozta PÉTER JENŐ. Vászonkötésben 8 korona.

SCOTT ELLIOT
A PRIMITIV EMBER HAJDAN ÉS MOST

A kezdetleges népek életének és szokásainak hű és érdekes leírása.

Fordította SCHÖPFLIN ALADÁR. Vászonkötésben 8 korona.

WILLIAMS ARCHIBALD
KORUNK TALÁLTMÁNYAI

A legújabb találmányok érdekes, vonzó és könnyen érthető magyarázata.

Átdolgozta SZILÁRD RICHARD. Vászonkötésben 8 korona.

Előszóval ellátta ZEMPLÉN GYÖZŐ.

Ezen könyvek megrendelhetők:
Méhner Vilmos-féle könyvkiadóhivatalban (Franklin-Társulat)

Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.

NIMRÓD

Képes vadászati és versenysport ujság.

Szerkesztő: Szabó Kálmán.

Minden számában sok érdekes vadászati fénykép-felvételeket közöl. Szakszerű cikkeket ismert íróink írnak. Rovataiban minden vadászati ügyben felvilágosítást kap az olvasó és az összes bérbeadó vadászterületek árverésének idejét közli.

A díszesen kiállított lap havonként háromszor jelenik meg és előfizetési ára félévre 6 kor.

Mutatványszámot a kiadóhivatal szívesen küld
Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz. (Franklin-Társulat.)

RENDELÉS NÉL

SZIVESKEDJÉK

LAPUNKRA

HIVATKOZNI

RENDELÉS NÉL

SZIVESKEDJÉK

LAPUNKRA

HIVATKOZNI

RENDELÉS NÉL

SZIVESKEDJÉK

LAPUNKRA

HIVATKOZNI

RENDELÉS NÉL

SZIVESKEDJÉK

LAPUNKRA

HIVATKOZNI

RENDELÉS NÉL

SZIVESKEDJÉK

LAPUNKRA

HIVATKOZNI

RENDELÉS NÉL

SZIVESKEDJÉK

LAPUNKRA

HIVATKOZNI

RENDELÉS NÉL

Parádi-arsen

MIG eddig a régi bér-M-betegségek, a legkülönbözőbb súlyos ideg-hajók, a sápkór, a női arczot életlenítő pat-tanások s a női nemű szervek folyással kombinált hurutos megbetegedéseinek kezelésénél csekély értékű idegen vizekre voltunk utalva, addig újabban a vízben vastartalommal oly kincsünk van, mely minden eddigi arsen-savas viznél (Roncigno Levico) hatásosabb, és könnyebben emészthető s manapság már, minthogy leg-elsőként orvosi tekintélyünk felhasználják s a fogyasztók egész serege dicséreti hatásait, hazánkban csaknem kizárólagos keresetnek örvend. — Egy postaláda (7 palack) parádi arsen vastartalmu gyógyvizet Magyarország, összes postállomásaira 6 K 50 f.-ért bérn. szállít a forrástól

ÉDESKUTY L. 116 BUDAPESTEN, cs. és kir. udv. szála.

Kapható minden gyógyszertárban és megbízható fűszerkereskedésben.

MARGIT

gyógyforrás, Bereg m.

A gyomor, belek, húghólyag s különösen a légzőszervek hurutos bántalmánál igen jó hatású még akkor is, ha vérzések esete forog fenn.

Megrendelhető: **ÉDESKUTY L.**-nál Budapestben és a forrás kezelőségénél, Munkácsen.

TANKÖNYVEK és ISKOLAI SEGÉDKÖNYVEK

leggyorsabban beszerezhetők

LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai)
könyvkereskedésében

(Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz. alatt),

ahol az ország minden részében használt tankönyvek raktáron vannak

felhívjuk meg a figyelmet a cég jól felszerelt tanszerraktárára is, mely mellett kiegészíti a több mint egy évszázad óta fennálló elsőrangú könyvkereskedést.

Megrendelések a szokásos feltételek mellett gyorsan és pontosan lesznek elintézve.

Bemutjuk, hogy a n. e. közönség, mely a céget eddig is kitüntetett osztatlan vízzel, ezentúl is fel fogja keresni rendelkezésével, a cég pedig hagyományos elveivel és lelkiismeretes kiszolgálás által oda fog hatni, hogy a bizalmat iránta mindenképpen jöközze.

Alapítva 1878. Telefon 13-76. Az összes

BETEGÁPOLÁSI CZIKKEKET

kötszereket valamint teljes körhízi be- rendezéseket, kúpanyegeket önkéntes szponzók számára, gummikeztyűket, légpárnákat stb. szállít azonnal

KELETI J. hygien. gummi- czikkek gyára

BUDAPEST, IV., KORONAHERCZEG-UTCZA 17.

Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve.

VASÁRNAPI UJSÁG

41. SZ. 1914. (61. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, OKTÓBER 11.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármege-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám ára 40 fillér.

Előfizetési feltételek: Egészévre — 20 korona. Félévre — 10 korona. Negyedévre — 5 korona.

A "Világkrónika"-val negyedévenként 1 koronával több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

AZ UZSOKI HÁGÓ, A HOL 8000 OROSZ KATONA HOLITESTÉT TEMETTÉK EL KATONÁINK.

A HOL AZ OROSZOK BETÖRTEK MAGYARORSZÁGBA. — Erdélyi felvétele.

Történet az életről, a halálról, a szerelemről és a háborúról.

IRTA LAKATOS LÁSZLÓ.

I.

A FRANCOZIA BATÁR.

Hideg, fehér délelőtt volt. A nap sugaraí úgy hullottak alá, mintha jégprizmák volnának, a hideg acélosra vágta az embereket és ködpárává fagyott lehetett, mint a téllal való vidám dacozással úgy omlott a levegőbe. A Sándor-boulevardon erős pántú szánkok siklottak végig, úri nagy hölgyeket, szép fehér prémekeket vittek ki a városerdő felé, a tóhoz, a melynek fagyott jégparketjén a gárdeazred muzsikájára olyan szépen lehetett mazurt táncolni... Az utcásarkokon felállított nyílt melegedő kemencék mellett koldusok számoltatták szegény dinárjaikat és azt, hogy hány nap van még hátra a télből.

Erdő adott az embereknek a tél, széppé, sőt fiatallá tette őket. A hideg igazi anyja volt a férfiaknak, a kik ilyenkor szálltak ki a vidéken nagy vadászatokra, hosszú utakat tettek és a nagy városokban összebb gyülekeztek. Észak császárságának férfiai a nagy hideg napjaiban tudtak igazán élni. Ilyenkor dolgoztak azok, a kik tudták és akartak, a tudósok ilyenkor gondolkodtak, a pénz gazdái a nagy hidegekben csaltak és a költők a szép hideg télen szerettek. Sokszor úgy kellett hinni, hogy az egész nagy Podoliai Birodalomban az emberek csak télen élnek és télen születnek bizonyára a szép asszonyok is, a magas kékszeműek, a kik gyönyörű gyermekkel ajándékoztak meg férfijaikat, a fehérbőrűek, mely nézésük, a kik tudtak egy szenvedést önmaguk előtt is egy egész életet eltitkolni, a szép, alázatos szájú Múriák, a kik hittek és jók voltak és a kiknek egész életük, mintha egy térdeplőn telt volna el és a daczos homlokuk is, a kiknek fiús kezében titkos gondolattal gyakran lapult meg a tőr, császári húsa éhes tőr, ők is észak leányai voltak és nem a forró indulat, hanem a tél, a mely jéggel béleli a barlangokat, kavarta fel lelküket nagy széllal. Barna kenyéren és teán éltek e nők, fejükön diáksapkát hordtak és a hősiességben megszépültek.

A télen éltek ezek az emberek és nagy hazájuk úgy terült el a hidegben, mint óriási hófödte titok. A végtelen síkok új határokat kerestek a télen.

E szép januáriusi délelőttön egyetlen nagy fehér-ézüst tányérnak látszott Litinovo, fővárosa a Podoliai Birodalomnak, a város, a melyet honserző ösök építettek a folyó mellé, a melybe görbe tatár kard vágta sebből Szent Boleszláv vére folyt valamikor. A folyó neve is Litinovo volt és egy hideg tengerbe ömlött a magas északon. De a szent folyó partján épült város utcái hosszúak és szélesek voltak, mint a rossz nyugaton és az egykori mocsaras vadászterületek helyén nagy terek feküdtek, a melyek kövezete sima volt és fényes, mint egy tornác. És az utcákon gyakran lehetett halani, mint beszélnek az apró főkötös leánykák és a játék-tengerészeknek öltözött fiúcskák és a nevelőkisasszonyaikkal francia nyelven. A régi podoliai vadások unokái simára beretváltatták az arcukat, körmüket rászólyozták és voltak a városban ifjú arslánok, a kik fehérruhájukat a forró illatu Nilus partja mellé küldték mosatni. Am a kocsis, a ki szánkójuk bakján ült, keresztet vetett a szentképek előtt és ha jószívű urnőjét kocsiztatta, gyakran engedelmet kért tőle, hogy a szánkót megállítván az utcák sarkain elhelyezett oltár mellé térdelve, imát küldjön Podolia külön nagy, erős keresztény istenéhez.

Most szép volt Litinovo. A jó, száraz hi-

degben önmagára talált ez a város, a télen még inkább volt önmaga, mint máskor. Fiatalnak, erősnek látszott most itt minden és az emberek olyanok voltak, mintha e szép, fehér reggelen való ébredésükkor ugraszültek volna. És dél lett és előjött a nap is. Hűvös arany sugarakat szórt a császári palota kertjébe, a hol jóillatú fenyőfák között kővér darvak legelésztek a havon.

A palotának a folyó felé eső része, az úgynevezett Új épület egyik emeleti ablakában állt a kurlandi herceg. Konstantinovic Levin a császárnál volt kihallgatáson, Andrásnál, a ki nagybátyja volt. A császár — elhunyt apjának fivére — a héten nevezte ki a herceget a sárga kúrsszirosok ezredésévé és Konstantinovic Levin most kihallgatáson volt, a nagy kitüntetésért köszönetet mondandó.

Már túl volt a kihallgatáson. A szakálás császár arezon csókolta a szőke fiatal embert.

— Derék ember légy Konstantinovic Levin, — mondta a császár és elbocsájtotta öcséjét. Így, ilyen ünnepélyesen szólította őt, Konstantinovicnak nevezte, hogy ezzel is emlékeztesse apjára, a ki fivére volt a császárnak és a kinek a pultavai csatában bekövetkezett korai halála után ő neveltette két fiát, Konstantinovic Levint és Konstantinovic Jánost és egy leányát Konstantinova Mária, a ki déli országra, a nagy görög tenger mellé ment férjhez.

A kurlandi herceg már eltávozott a császártól és útban most ott felejtette magát egy nagy fagyos ablak előtt. Belebámult az üvegbe és magát nézte. Olyan furcsa volt, eleinte magára sem ösmert. Hogy ő volna az csakugyan, a sárga lebbenyek koponyá, a nagy kecsesny tollas kucsma, zsinórzatok és érdemrendek, köztük a szent Vladimir a kardokkal, nagy sasos gombok, aranyszakállas vállrojtók, ezüstből kivarrva az ezred száma a csikos galléron és gyenge vértutánzat, a mi a lovas-ezred eredetére emlékeztetne. Ez volna ő és miért épen a sárga kúrsszirosok élére nevezte ki őt a császár. A hosszú, magas, fényes eszima térdben reszelte a kényes lábát, a kurlandi herceg, a ki — családijából az egyedüli — mindig polgári ruhában járt, majd megtört e pompázatos egyenruha súlya alatt. Ideges volt, kissé kialvatlan és a szokatlan ruhában kétszeresen kínosnak érezte a délelőttöt. A herceg tizenkilenc éves kora óta számizta magát a délelőttből, ebédkor kelt, hajnalban tért aludni, este virágzott ki, éjszaka gondolkozott, tanult, dolgozott és sirt, akkor szerette az embereket is. A nappalban alahajlott mindig. Olyan nehezen ébredt a világosságra és ha nagynéha délelőtt kellett kelnie, azt hitte, hogy összeroskad a nagy józnan világosságban. A fény ilyenkor tűszúrásokkal kizozta szemét és a beszélt szó hangja vasfűrészként roncsoelta koponyáját. Ma fel kellett kelnie, hogy megköszönje, hogy a császár kinevezte tisztelbéli ezredesnek a sárga kúrsszirosokhoz.

És a hófödte udvaron most lassú ünnepiességgel befordult az idegen batár. Mintha hajó érkezett volna, olyan komolyan jött, ünnepélyesen. Az egész császári palota udvara szinte megtelt a kocsiival. Négy fekete ló volt elébe fogva, szerszámjuk csillogott, mint az ezüst és a lovak lábát alul fehér bokavédő övta a hidegtől. Grófi koronás nagy takarók voltak a hátukon és a végén, a kocsi hátán levő nagy fényes deszkaállón térdharisnyásan hogy fázhatott a két inas a podoliai hidegben.

— Szegények — gondolta Levin és maga is didergett a száraz levegővel jól fűtött palotai folyosón.

A kocsi most a főépület kapujához ért.

A fehér hóra abroszként terített piros szőnyegen az őrség hadnagya tisztelgett, három kúrtzó hallatszott, két hosszú, egy rövid, császári szolgálk lebecsajtották a magas batár lépcsőhágosóját, ám a két inas — megfagytak talán? — mozdulatlan merevségben a hátsó deszkaállón maradt továbbra is. Egy palotaőr kinyitotta a kocsi ajtaját. Fekete kecskeszakállas úr lépett ki rajta sötétzöld, aranygalléros diplomata frakkban, kicsiny díszkardja beleszúrt a magas hóba, a portás lehajolt, keztyűvel simította le az omló fehérséget onnan és a megmaradó esőpp nedvességet is letörölte a kard hüvelyéről. A portás még tédelt, a hadnagya még tisztelgett, de a zöld frakkos most megfordult és a kezével könyökön fogva segítette le a hölgyét. Kék selyembe öltözött kicsike kis asszony volt — forrásviz kékszinű volt a ruhája — mozdulata kecsesen ideges és a szőke hajából, a mi látszott, aranyos volt, mint a legédesebb álom.

Konstantinovic Levin egy lépéssel meghatárált az ablakmélyedésben, azután — mintha kebelben megnőtt volna — kiegyenesedett. Hirtelen a sárga zubbonyához kapott és a szívet kereste az idegen ruha alatt. Arca megnyúlt, tekintete sóvárgón repült a szemközti kapu boltozata alá.

— Császári fenség, az új francia nagykövet ez, a ki feleségét most mutatja be ő felségének.

Tiszteletteljes állásban egy kúrssziros kapitány jelentette ezt a hercegnek, parancsörtszt, a herceg ezredéből való.

Konstantinovic Levin csak most vette észre a kapitányt. Sárga volt az is, mint ő és a hercegnek most észbe jutott, hogy a sárga és a kedves színe. Már örült, hogy ő is sárgában van, a kapitány beszéde nem bántotta, a herceg már nem érezte a délelőttöt. Jóságos, szinte testvéri szeretettel nézett a kapitányra, ajándékozni szeretett volna neki valamit.

— Köszönöm — mondta.

Azután még ennyit szólt: — Igen, az új francia nagykövet és a felesége. Tudom, hogy ők azok.

Konstantinovic Levin sosem tudta, hogy a zöld frakkos úr az új francia nagykövet és az asszonyt sosem látta. Azután megnézte a sárga kapitányt, szép hajlékony ember volt és szerette volna megkérdezni: hogy ő is elejétől látta-e, a mint a francia dáma ura karján kiszállt a batárból.

II.

AZ EURÓPAI KASZINÓBAN.

Könnnyű áldozati füst szúfolta a kis török szalon levegőjét. Erős mivű vastalon levelek, szalagok, női hajszálak és elszáradt viráglevelek is, a melyek elmulásukban színüket veszítették, mint a halott ember arca. Tehetetlen, gyenge, jóillatú üszökké hamvadt el most minden és a falon az ösök által hódított kopják, félholdak, aranyos csillagok, a nehéz himzett sátorterítők egykedvű értetlenségben bámultak alá a kurlandi hercegre, a ki envallásának legkegyetlenebb papjaként az ábrával meghintett, izzó parázsallal teli vastálra dobott mindent, papírt, könyveket, költeményeket, virágokat, legyezőket, kis kenderket, nagy üzeneteket és az elszálló füstben is örökkön élő sóhajokat. A herceg, a ki harmincz esztendő volt, türe vetette egész férfi ifjúságát. Könyven cselekedte és az áldozatot nem érezte áldozatnak.

Két hete volt ekkor éppen, hogy Konstantinovic Levin egy hideg délelőttön meglátta

a császári palota udvarán, mint száll ki kocsijából az új francia nagykövet felesége.

Órák hosszat temette így magát a herceg és jóleső melábulban fiatalabbnak és elevenebbnek érezte magát, mint bármikor. Most éjjel volt és a számos áldozati kincs között az utolsó — egy fekete szalag, a mit Alexandra Mitrofanovnáól kapott egykoron Novgorodi Osztomir ősi evangéliumának lapjai között — végsőt kanyargott a tűzben.

Minden elhamvadt és a herceg gazdagabbnak érezte magát. Most nagyon érezte a gazdagságát. Minden elhamvadt betű, minden, a füstben elpárolgott szín, minden pernyévé foszlott selyemszál, mintha az ő lelkében vált volna eleven-élővé. És a szavak, az elmúlt, az eltemetett és most hirtelen erővel kirohajló szavak! Hogy élt, hogy dolgozott most benne minden. Azután a szavak is eltűntek, a múlt, minden, ám egy meg nem nevezhető érzés most új erővel duzzasztotta Levint. Forrótt érzett hirtelen és az egész keble fájt, jobbról is nemcsak ott, a hol a szív van. Szépen, boldogan tudott volna most színi.

Az éjszakai utcán járt most. Gyalog ment és fekete prémes nagy bundáját elől kinyitotta. A Litinovo-folyó felől érkező jeges szél éles, finom áramokban járt át és a fiatal férfi, gyenge és megnyúlt, e megkészt virág, a kurlandi herceg most egész mellét szerette volna kitárni a szélnek, a hidegnek, a fehér éjszának. Olyan sokat érzett és tisztának, fiatalnak, erősnek tudta magát e néven meg nem nevezhető érzelemben, a mely súlyos sejtelmekkel olykor meghökkenette, a mely elől gyakran halálfélon szeretett volna meneküdni és a melytől mégis az életét remélte.

A francia nagykövetség palotája előtt az ablakokat vizsgálta a herceg. Kettő volt világos közülük az első emeleten és szembe néztek a holddal...

A Nikoláj-körúton egy fehér, emeletes barokk ház előtt állt meg. A régi granátosnak öltözött portás mélyen meghajolt. Konstantinovic Levin a lépcsőn fölfelé haladt az európai kaszinó nagy emeleti terme felé.

Kit keresett itt? A katonatisztek, a télen átal itt élő vidéki birtokosok, a követségi urak, a minisztériumbeliek, — a herceget senki sem érdekelte. És különösen most, ezen az estén, a mikor magát kifosztván, olyan nagyon megzagadogott, nem érdekelte őt senki ez emberek közül, a kik idegenek voltak a számára, mint a más házában téglái. És mégis, önkéntelenül fordult be a palota kapuján és mégis a lassú, szelid lejtősen emelkedő lépcsőn felfelé haladva, már előre örült mások zibungásának, a vastag cigarettafüstnek, a kártyapapír finom surlódású zajának, a kaszinó, ez emberi meglehész, télen és mégis olyan kavarogó életének. Cigarettafüst volt ez a számára, a melyben megkönyebbülést hozva párolg el belső izgalma. Konstantinovic Levin, e nagyon magányos férfi, gyakran szerette emberek közé keveredni. Idegen emberek közt lenni, a soraikban járni, a csoportjaikban ülni, a beszédjük zsongásán elringatózni, köztük nagyon egyedül lenni, mi szép is volt ez.

Néhány perczig a játékszobába is benézett. Főle hajolt a nagy ovális asztalnak. Baccarat-t játszottak azon és a pénz, a kártyák, a játékban kigyúlt izgalom, a füst, az idegek végső feszültsége, a mely egyik játékosról, mint valami villamos áram úgy csattant át szinte hallható szerességgel a másikra; maga a játék, a mely minden pillanatban változott és sosem volt az, a mi az előtte valóban — tüzes tengernek látta ezt a herceg. Néhány perczig nézte, azután elúntan kelt föl székéből. Átmant a nagy fehér társalgóterembe és nagy ellustultsággal a kandalló melletti kis bőrkarosszékre dőlt.

Az urak jóestét kívántak neki és ő szerény udvariasságban hajtotta meg fejét mindenki felé. Teát kért az angol főkomornyiktól, Galicin hercegtől megkérdezte, hogy a herceg-asszony, a ki nemrégiben bokáját ficzamtotta a jégen, jobban van-e már, egy fiatal tengerésziszt kiadott szivarjához égő gyufával szolgált. Azután meghallgatta, hogy az idei télen milyen a Nagy Podoliai erdőben a medvevadászat, türe, hogy egy fiatal külügyi titkár

Anglia ázsiai becsüvyáiról tartson előadást, közbenbösen hallotta, hogy az agg eríváni herceg, a hadserg legtszettebb marsallja miként veri vissza a keleti határszélekre betört tatárokat, egy a német tartományokból való fiatal báró a hollandiai pálinkák főzési-módjáról beszélt és korholta a szabadelvű lapokat, a melyek alkotmányt kérnek a császártól.

A fiatal Ruvratin Pál hercegről is szó esett, a nagy sikerről, a mely az ő, a római nemzetközi kiállításra küldött szobraiért. Most az udvari színházak intendánsa érkezett és Levin mosolygott, a mint az öreg úr — egész teste olyan volt, mint egy meggörnyedt bűtgerincez — őt meglátván, gyorsan kismfordált a teremből. Nem mert találkozni vele, mert a püspöki konzisztórium hitbéli okokból nem engedte meg, hogy a herceg drámai költeményét «A Keresztelő»-t előadják. A darab ellen maga az intendáns dőlgözött a nagyszakállú püspököknél... Podolski tábornok szerencsét kívánt a hercegnek a hadseregben való előléptetéséhez.

Nagyon érdemtellenül sugárzott rám a császári kegy. A stratégiához értek valóban a legkevesebbet, mon brave général.

Litinov bő áradással kelt ki a tengerészeti miniszter ellen.

Solkiev tizenegy esztendei házasság után válik el Anna-Máriától, a kit mindannyian tiszteltek uraim. Azt hiszem, hogy ez a legnagyobb galádság, a mit férfi elkövethet. Kérem, egy nőtől elvenni a fiataliságát, azután elhagyni őt... Két gyermekük is van... Pál tizenhárom esztendő... Én vittem keresztelőre, a karomban tartottam, míg a pap az Atjának, a Fiúnak és a Szent Léleknek nevében részellette a szentelt vízben, a mely a keresztéséget jelenti uraim... Hogy visított a hajatlan kis pogány... Úgy emlékszem, mintha ma lett volna. A házasság szeretség és egy nőt elhagyni, ez a legnagyobb hitvétség uraim, a mi keresztény embertől kitelhetik.

Halkan, szinte önmagának mondva, önmagát kérdeve szólt meg a herceg:

— És ha az asszony már nem szeretné azt, a kinek a nevét hordja? Nem Solkievől van szó, hanem egyáltalán: Ön egyetlen szerencsétlen asszonynak sem engedte meg, hogy boldogtalan házasságából kimenekedjek?

— Császári fenség, a becsületes asszony szereti urát. Csak a tisztességtelen nő lehet szerencsétlen.

A madárfejú, vereshajú ember kigyúlt arccal, testben ágaszkodva mondta ezt. Hangja csattogott, szinte érezni lehetett, hogy Litinov, a ki mint a Szent Osztomir rend világi főfelügyelője, a papi párt feje volt az udvarnál, hogy örül neki, hogy a szelid Levin herceget teli torokkal lezékélheteti. Szinte hőnek érezte magát. «Császári fenség, a becsületes asszony szereti urát. Csak a tisztességtelen nő lehet szerencsétlen.» E szavakról tudomást szerez talán a novgorodi érsek, Litinov már érezte mellén a Szent Sír-rend nagykeresztjét. Belekerült talán a történelembe is. «Császári fenség, a becsületes asszony...» az uralkodó öcséséhez mert szólni így, noha fiatal korában csak egyszerű köznemes volt, a vizitoki tartomány nemesi tanácsának ülnöke. Hiába a bátorság!... Azután hirtelen meghalkult, mégis a császári öcsés... és szinte engesztelékeny arccal mondta!

Igaz, én nem vagyok nős ember, talán nem is értek annyira a dolgokhoz... Csak mint igazhitű ember mertem mondani császári fenség, hogy csak a tisztességtelen nő lehet szerencsétlen. Én nem értek hozzá. Sosem voltam nős ember.

A válóper a nyugatról jött hozzánk és el kell fogadnunk, mint elfogadjuk a nyugati kulturát.

Ezt Podolski tábornok mondta, az, a ki az imént Levint üdvözölte az ezredesi rangjához. A tábornok fiatal korában a St-Cyri katonai iskolának volt növendéke. A Franciaországban töltött évek eleven, örök emlékként vonultak végig a békébe számizott katona télen életén. A nyugat fának tartotta magát és a Páris szóra a nosztalgia édesen fájó virága nyílt ki benne. Sokat szeretett beszélni Párisról, Franciaországról és mégis ritkán látog

gott el oda. Így: beszélni, emlékezni, vágyakozni szebb volt és Podolski tábornok, noha katona, meglehetősen szabadelvű ember volt.

Litinov válaszolni akart Podolskinak, de Galicin herceg, a ki Konstantinovic Levin meg akarta kímélni attól, hogy vitaközásban szaggassák idegeit, hirtelen másról kezdett beszélni.

Tudják az urak, hogy kereskedő lett belőlem... Igen, az Alexander-körúton üzletet fogok nyitni és a birtokaim gyümölcseit árulatom benne. A cégégtáblára kiíratom a neveimet is. Igen, uraim, ki kell vennünk a keresztelmelet az idegenek kezéből és hiszem, hogy a jó példával nekünk kell előljárnunk, a mi nagy hazánk régi nemesinek, a kik közé, hogy tartozhatom, a legnagyobb örömem és a büszkeségem is.

Többen helyeselték ezt az eszmét és a német tartományokból való fiatal, ványadt, báró tréfásan megjegyezte, hogy ő majd pálinkamérést nyit.

Alakulunk át uraim játékos bazárrá...! Eljen a műveltség, eljen a haladás, eljen a nemzetgazdaság! — mondta és hangosan kacagott, nevetés közben egész fogorázt mutatta, a fogház is, a mely fehér volt, mint a nagyon fáradt emberé, a ki hosszú uton szomjuhozik.

Most egy szőke fiatal ember érkezett, Loris-Melikov, a tárnok-mester. Emlékezt őt a Loris-Melikovok voltak a podoliai császári tárnokmesterei. Nemzedékről nemzedékre szállt és tiszt akárcsak a Ruriki házbán a korona. A Loris-Melikovok mind császárhívek voltak.

A tárnokmester mélyen meghajolt a herceg előtt. Ez nem tisztelet volt, sem hódolat, annál is több: vallás. A Loris-Melikovokkal veleszületet az a gesztus, kényes testüknek és a meghajlása, a melymel mindenkoron életüket ajánlották fel a császárnak és a felséges uralkodóház mindegyik tagjának. Egy kicsit a szemét is lehúnyta Loris-Melikov e hódolati meghajlás közben, a mely mindannyiszor valóságos testi-lelki élmény volt a számára.

— Ő császári fenségétől, Pavlovna Anna hercegnőtől érkezem. A fenséges hercegnő kegyes volt előterjesztésemet kérni egy műkedvelői előadás ügyében. Pavlovna Anna ő fenségének az a szándéka, hogy velünk, az udvar hölgyeivel és uraival játszatná el császári fenségéért szép drámai költeményét, a Keresztelő-t. Ő fensége kegyesnek nyilatkozott, hogy az előadásban maga is résztvesz. Salome hercegnő szerepében lépne színpadra.

(Folytatása következik.)

ÁGYÚK DÖRÖGNEK...

Ágyúk dörögnek, csaták tüze fénylik, Keletől nyugatig, északról délég. Óriás-nagy harcztér egész Európa A milyen-nem volt világ kezdet óta!

Keletől nyugatig, északról délég: Népek nagy tusája fölzeng az égig. Főllobog a láng a magas egekre, Mintha azt hívná Isteniételre!

Milliók harcztán, e szörnyű tusában: Száll-száll a lelkem, büszkén és vidáman. Büszkén, vidáman, bizakodva bátran Az igazságnak szent diadalában!

S kutatva nézem: e nagy csatatéren Hol harcztól az én büszke, daczos népem? Ott, ott, tudom én, a hol a legbátrá Legények kellene mindig a gátra!

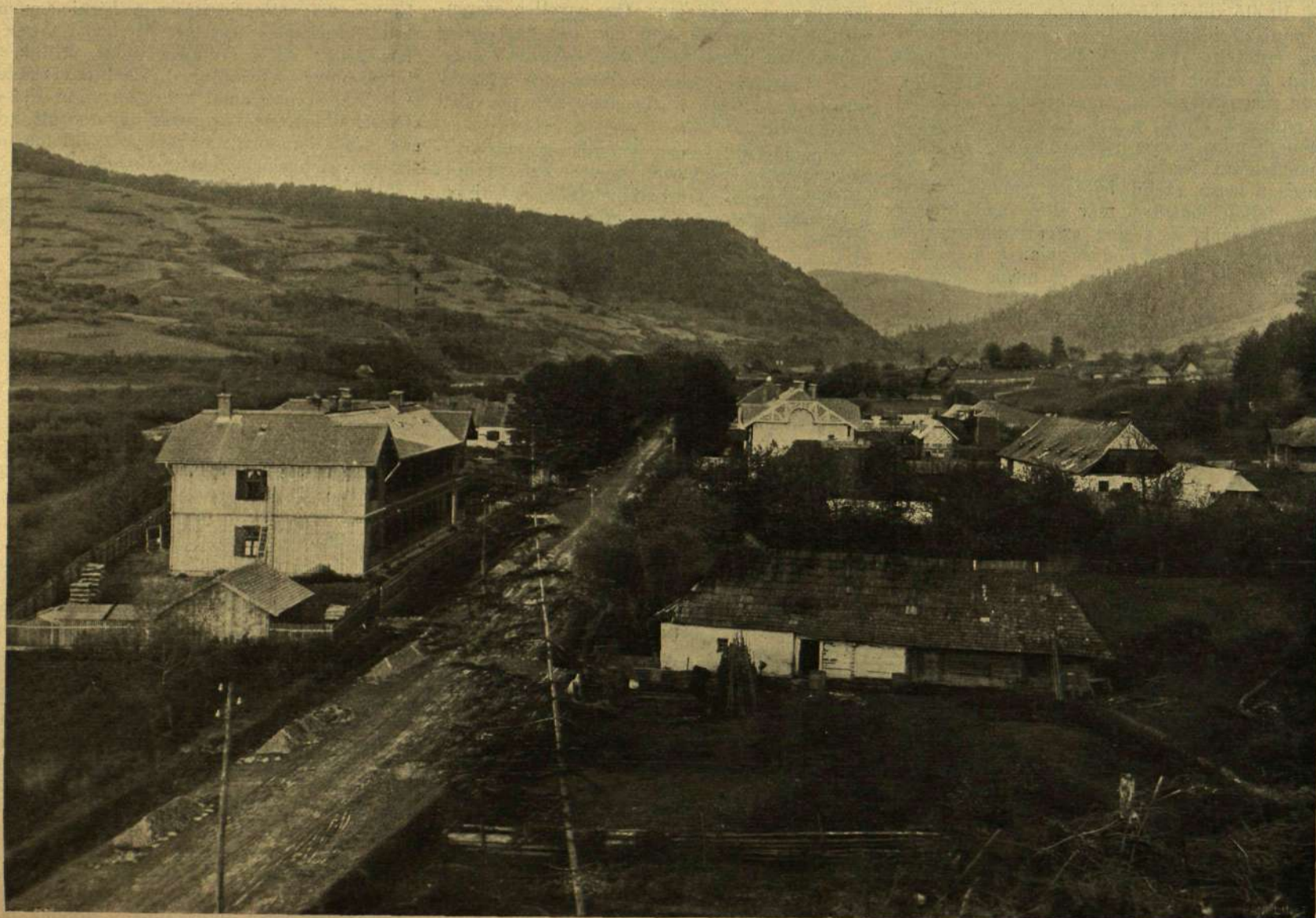
Dalolnak ottan csatára menőbe, Zúg ott a «rajta» és zúg az «előre»! Menydörög ott az ágyú és csattog a kard —

«Ez lelkesíti csatára a magyart!»

Szabolcska Mihály.

CSONTOS-VÖLGY.

FENYVES-VÖLGY.

A HOL AZ OROSZOK BETÖRTEK MAGYARORSZÁGBA. — Erdélyi fölvtétel.

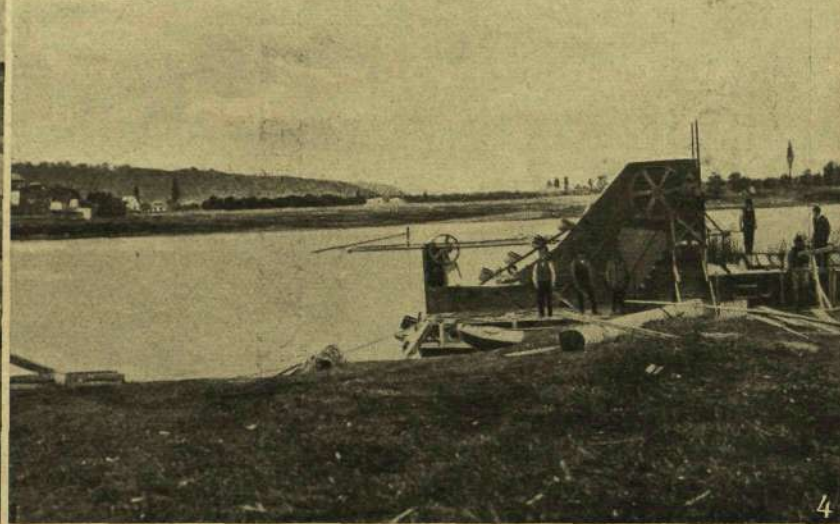
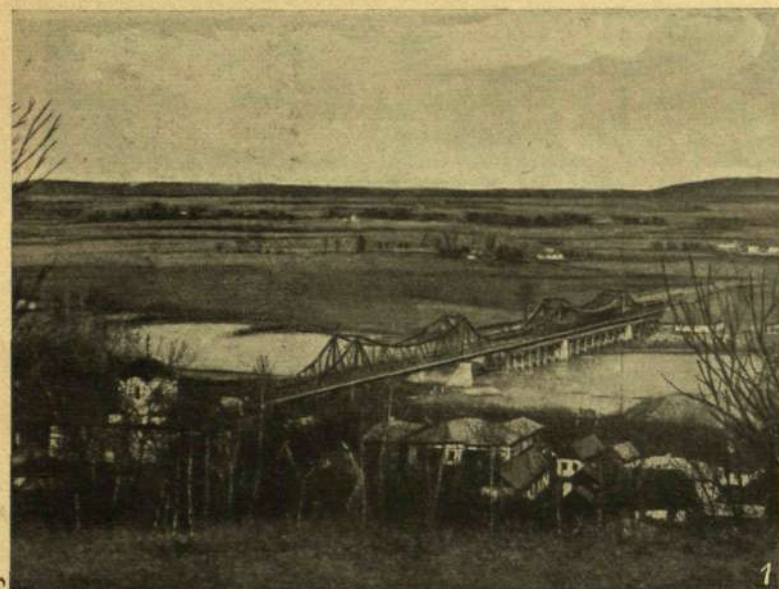

MÁRAMAROSSZIGET FŐTERE.

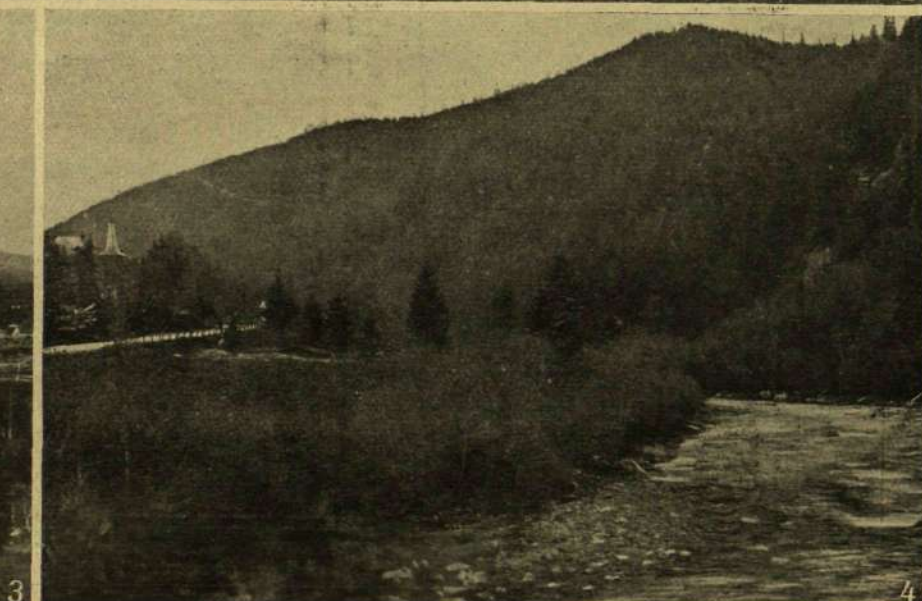
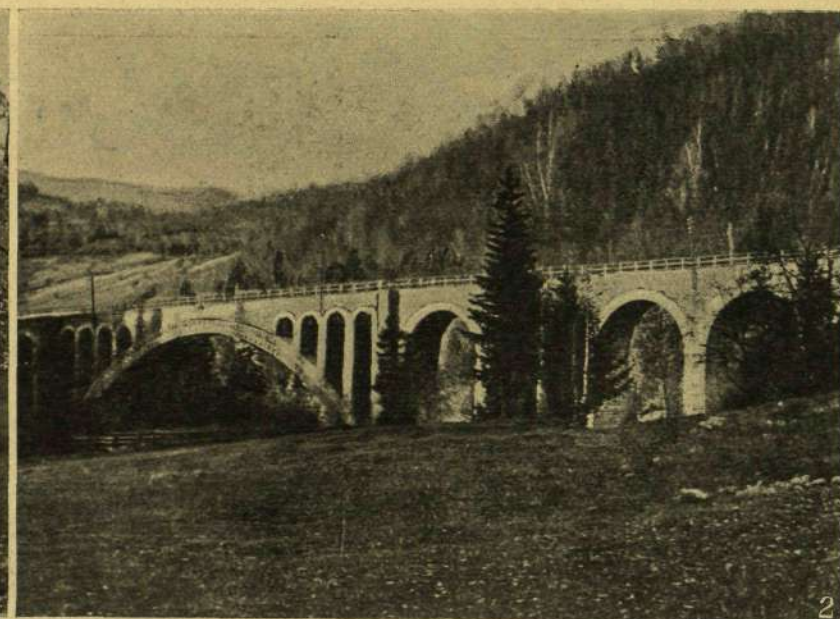

MÁRAMAROSSZIGET LÁTKÉPE.

A HOL AZ OROSZOK BETÖRTEK MAGYARORSZÁGBA. — Erdélyi fölvtétel.

Halicsi képek: 1. Vasúti híd a Dnyeszteren. — 2. Régi ruthén templom. — 3. Halics főtere. — 4. A Dnyeszter Halicsnál.

Jaremose tájképeiről: 1. A Pruth völgye. — 2. Híd a Pruthon Jaremose mellett. — 3. Jaremose község. — 4. Részlet a Pruth völgyéből.

A GALICZIAI HARCOZOK SZINHELYÉRŐL.

LÖWEN PUSZTULÁSA.

Egy fiatal önkéntes levele.

Egy Németországban élő honfitársunk tizen-nyolcz éves fia, a kit a háború kitörése Hamburgban talált, mint önkéntes csatlakozott a Belgiumban operáló német hadsereghez s többek közt jelen volt Löwen elfoglalásánál is. Élményeiről rendkívül érdekes levelet írt szüleinek. A nagy háború egyik legkomorabb epizódja szemléletesen, a frissen átélt dolog minden izgalmaival van benne a levélben, a melyet lapunk egy barátjának szívesességéből itt közlünk, a magánérdekű részletek elhagyásával.

1914 augusztus 28 péntek.

Kedves jó szüleim!

... Tirlmont mögött K. százados megadta nekünk az instrukciókat. Nekem két kerékpáros embert kellett kiválasztanom és ezekkel előre mennem Löwenbe, azzal a feladattal, hogy keressem meg törzskarunkat, szerezsek beszállásolási cédulákat, ezeket küldjem vissza az emberekkel és magam maradjak ott, mint K. százados helyettesítője, a hadosztályparancs átvételénél. Másfél órai kerékpározás után korán megérkeztem Löwenbe. Útközben az utak tele voltak véget nem érő hadoszlopokkal, muníciós és élelmiszer kocskikkal. Löwen táján rengeteg katona táborozott. Löwenben megdudtam, hogy törzskarunk Hérentbe ment, a merre állítólag angolok és belgák támadtak, de visszaverettek. Csak még tüzérrel kellett utánuk követni. El akartunk menni az első két ház mellett az uton, a mikor figyelmeztettek, hogy a lakosok mindenütt lövöldöznek a mieinkre.

Hérent főtüzéjég mentem. Ott megállított a főtörzsrvos, hogy veszedelmes a faluba bemenni, vigyázzak. Inkább ottmaradtam tehát és a főtörzsrvos rendelkezésére bocsátottam magamat. Az első ház mellett kötőhelyet állított fel s már volt is egy sebesültje. Ezt bevitték az első házba, a hol jó emberek laktak. Könyörögtek nekem, kiméljem őket, fölirtam ajtajukra: «jó emberek, kimélendők». Szemben ezalatt már égett az első ház, melyet láthatólag a menekülő lakók gyújtottak meg. A főtörzsrvos kérdett, nem félek-e az utcán végigmenni, megnézni a másik oldalán nincsenek-e sebesültek. Természetesen engedelmeskedtem és végigmentem kerékpáron az utcán, a mely tömve volt franciureókkal. Löttek is rám, közlőrl, de nem találtak el; levetttem magamat a földre és magam is kétszer löttem revolveremből, két ablakba, a melyekből löttek. Erre a sebesültünket kivitük a házból s a lakók is kértek, hogy velünk jöhessenek. 9 óra volt, azt gondoltam, kerékpárommal csatlakozhatom valami csapathoz, hogy Löwenbe menjek. Közben sok tüzérsg ment arra, leadott néhány lövést, aztán gyalogság jött. Az első szakasz zárt sorban ment be az utcába, a második is. Odakiáltottam a második szakasz hadnagyának: hogy lönek a házból, jobb lesz rajvonalba fejlődni. Két perczel később, mint a jégeső hullottak ránk a golyók minden házból. A mi csapataink is lövésekkel feleltek, úgy hogy mi az utcamélyedésben, a hol állottunk, keresztübe jutottunk.

Hirtelen 20—30 tüzérsgéi lö jött megvadulva az utcán. Megvadultak és elszabadultak. Az utcán sok gyalogos állott, részben kerékpárok. Természetesen a legnagyobb életveszélyben voltunk. Bedobtam a kerékpáromat az utcamélyedésbe és én is földön kúszva utána mentem. Jobbra és balra röpködtek a golyók körülöttem. Veszteg maradtam. Ez volt az én tüzkeresztységem, sajnos, nem csapatokkal, hanem csak hitvány franciureókkal szemben. Közben a mi embereink berohantak a házakba és mindent felgyújtottak, csakhamar lángban volt a falu. Ekkor előnyomult a 33. ezred, egyre sötétebb lett, már csak a tűz fényénél ismertük fel egymást.

Autóink visszajöttek a frontból, de a tisztek helyett sebesültekkel voltak tele. Közélemben álltak meg s én azonnal szereztem nekik kávét és vizet: borzalmasan nyögtek. Vártam még egyfél óráig, mikor egy század jött arra, kissé rendetlenül. Valamennyien bementünk a századdal Löwenbe. Itt jelentették, hogy pont

9 órakor a város minden házából löttek a mieinkre. A piac téren állott a málhánk. Négyzetletű tér, teljesen körülveve házaktól, tehát a máha mind a négy oldaláról tűzben volt. Elestett 32 lö, sok ember megsebesült s egy hadnagy életét veszlette. Természetesen nagy kavardás támadt, de csapataink kitűnően tartották magukat. Ugyanigy állt a dolog a vasúti állomás terén. Ez is tele volt csapatokkal, mikor a lövöldözés kezdődött. Mondják, hogy gyilkos dolog volt. A támadás hírtelensége roppant károkat okozott. Mint utóbb kiderült, a ficzkók, civilibe öltözött katonák, a házakba befalazott gépfegyverekkel is lövöldöztek, a municziót kétszersületes skatulyákban tartogatták. Tisztek katonákkal elindultak a polgármestert elfogni, a mi sikerült is. Aztán a városházára mentek, egy gyönyörű régi épülethez; az, a templom és az egyetem, a város legnevezetesebb épületei. Az egyetemen csodálatos könyvek voltak, egyike a legsebb román nyelvű könyvtáraknak. A városházán egy tábornokot, sok tisztet és katonát találtunk. Egy zászlóalj katona a tisztekel a városon át a piac tere ment. Itt az összes házakat meggyújtották s a málhát a vasút előtti tere szállították. Retentő jelenetek voltak.

A városban a villamos drótok le voltak tépve, vigyázni kellett, mert nagyfeszültségű vezeték volt s könnyen kaphatótt az ember villamos ütést. Br. főhadnagy, a kivel én mindig együtt maradtam s a többi tisztek fedezettel a pályaudvarhoz mentünk. A töltött fegyver mindig a kézben, gyanús ablaknyitásra mindjárt löni! A pályaudvar tere tele volt és megkezdődött a dráma; olyan borzalmas, a melyet le sem lehet írni. Jól mondta egy katona: még egy ilyen éjszaka és soha többé nem fogunk nevetni.

Tehát a pályaudvarhoz mentünk. Itt állott W. tábornok és az egész vezérkarunk. Közben kitudódott, hogy én, mint patrouil-vezető Löwenbe mentem, szóval halottnak tartottak. Ezért nagy volt a láрма, mikor megjelentem. J. azonnal jelentette ezt a tábornoknak, mert ennek már tudomására hozták, hogy elestem. Mikor fesszen megálltam ő exzellenziája előtt, ez majdnem eldől a csodálkozásból és azt mondta:

— Édes fiam, milyen öröm, hogy megint itt vagy, mind azt hittük, már ...

Megölelt és megsimogatta az arcomat. A többi tisztek is kezet fogtak velem és gratuláltak. Most már megint megvan a fiacsánk, — mondta az egyik.

A tér előtt levő két háztömböt felgyújtották. A bennük levő kávéházak pompás nagy ablakablakait és márványasztalait szétrombolták; borzasztó volt hallgatni az üveg csörömpölését, a tűz ropogását. Aztán jött a legborzalmasabb. Minden férfit, akár büös, akár ártatlan, ha azokban a házakban találtak, a honnan löttek ránk, azonnal agyonlöttek. Ez veszett gyorsan ment. Katonák hozták elő az embe-

reket, egy tiszt kurtán megkérdezte, melyik házból valók, aztán a tér közepén állókat a kerítéshez vitték, le kellett feküdniök s hogy kiméljék a golyót, csak egy katona löt mind-egyikbe kettőt. Így ment ez egy álló óráig. Minden két perczen egy.

Borzasztó izgalomban voltam. A farszító nap, ételenség, álmatlanság még az előtte való napról, a hérenti harc, az átvonulás a városon, a leirhatatlan jelenetek a piactéren, a hol a házak a franciureókkal együtt égtek le s a kivégzések borzalmasak voltak, minden lövésnél azt hittem, meg kell halnom. Néhány tiszt megpróbált megnyugtanni, azt mondták: bizony, ez a háború. A tisztek és a legénység jogos elkésereése volt az oka a könyörtelen elbánásnak.

En mindent, bármi történt is, kegyetlenségnek találtam, de számközlésből hamar kigyógyultam. Újra, mintegy parancsára elkezdtek ránk lövöldözni. Vezérkarunk főnöke, B. kapitány, mindjárt azt ajánlotta, hogy tüzérsgét kell felvonultatni és a házakat mindenestül összelöni. Tanácsát azonban nem követték. Csak a balra fekvő háztömböket fosztották ki és felégették. A baloldali házból fehér zászlók tüntek elő s ezért megkímélték az épületek, különben is stratégiai épületek akarták a pályaudvarral együtt felhasználni. A környéklet azonban megbosszulta magát. Jó, hogy a házakhoz legközelebb eső tér üres volt. Hátral azonban minden tele volt embereinkkel. Egyszerre gyorstüz kezdődött a baloldali háztömbből. Senki sem gondolt arra, hogy a tüzet viszonzozza, mindenki visszafelé menekült. A kerítésnél álló tisztek levették magukat a földre. En magam a tömegbe kerültem és majd agyonnyomtak. Néhány higgadtabb tiszt megállt kiáltott, sipok szóltak, századok fejlődtek fel, a bajoneteket feltűzték és futólépésben neki a házaknak. Valamennyit elfoglalták, a lakókat agyonszűrték. Most aztán a katonákat századonként a szomszéd utcákba küldték, mindent fel kellett gyújtaniok.

Retentő, feledhetetlen éjszaka volt. Már rég nem aludtam, nem ettem, alig tudtam állni, a szememet nyitva tartani, nem volt köpönyegem, borzasztóan fáztam, dacára a lángokból jövő hőhullámoknak, melyek megfulladással fenyegettek. A tűz ropogása, gerendák, tükrök zuhanása, házak összeomlása, közben lövöldözés, időnkint municziós raktárak vagy bombák felrobbanása — ellált a szívem verése.

Csak most tudom, mi mindent bírnak el az ember idegei. A fáradalmak is, melyeken keresztül mentem, — az ember nem is tudja, mi mindenre képes. Nem hittem volna, hogy az ember átlag öt órai alvás mellett ezt mind el tudja viselni. Bizonyára nagy áldozat, a mit az ember a hazának hoz. Mégis, mindennek dacára egy pillanatra sem sajnálom, hogy részt vettem mindebben.

Szeretettel csókol, kedves szüleim, valamennyiteket fiatok, kinek neve most

a divízió fiacsója.

A HATÁRÓROSZ KATONÁK VONULÁSA A HARC TERE, EGY VASUTI TÖLTÉS MENTÉN.

1. A német gyalogság Brüsszelben. — 2. Brüsszeli lakosok olvassák a német katonai parancsnokság által kiadott hirdetményeket. — 3. Németek katonai szemléje Brüsszelben. — 4. Löwen egyik fő utcája az utcai harc után.

A NÉMETEK BELGIUMBAN.

A VÁROSHÁZA KÖRNYÉKE. Balra a leigott templom; a középső levő épületrom mögött látható a városháza, melyet északon megőriztek.

NÉMET GRÁNÁTOROK HATÁSA EGY UTCÁBAN.

LÖWEN PUSZTULÁSA.

niszteri tanácsos fia, a 11. tábori vadászszázalój tartalékos hadnagya a kraszniki csatában. — Dr. FRANK BÉLA államvasuti fogalmazó, a 3. honvédegyalgezered tartalékos hadnagya, az Artaszov és Kulikov közötti ütközetben. — MORÓCZ KÁROLY tartalékos hadnagy, Pesti Hazai Takarékpénztár tisztviselője, 29 éves korában, Szerbiában a Kuliste magaslatoknál. — Dr. SZARVADY LAJOS, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár tisztviselője, a 46. gyalogezrednek volt tartalékos zászlósa, az északi harc-téren. — LAUTNER JÁNOS csabai főgimnáziumi tanár, az Aurora-kör titkára, az északi harc-téren. — GEBHARDT ISTVÁN főkönyvelő, a cs. és kir. 52. gyalogezred tartalékos hadnagya Szerbiában, Krupany mellett. — SCHERER FERENCZ a szabadkai 6. honvédegyalgezered tartalékos zászlósa, a déli harc-téren 24 éves korában. — NEMES SCHMIDT GUSZTÁV százados a gépfegyverosztályban, a cs. és kir. 26-ik gyalogezredben 36 éves korában a galezóvi csatában.

Elhunytak még a közelebbi napokban: HANIS JÁNOS 80 éves korában, Érsekújvárott. — KOMAROMY LAJOS budapesti református egyháztanácsos, állami ny. igazgató-tanár, a Baár-Madas református felső leányiskola igazgató tanácsosa stb. hetvenegy éves korában, Pusztá-Bálinton. — VUKOVIĆ ALBERT a «Pester Lloyd» fővárosi rovatának vezetője, hatvan éves korában, Budapesten. — NAGY SIMON ref. tanító ötvennégy éves korában, Mályiban.

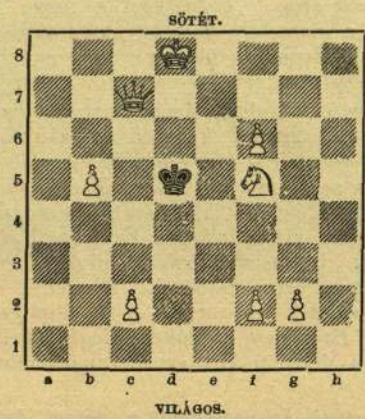
Öz. SCHUSTER JÁNOSNÉ. Senkey Emilia 82 éves korában. — Csikhorzsovai DEMETER BENEDEKNÉ, szül. magyarországi Magyarországi Erzsébet negyvenhárom éves korában, Egerben. — Lenkei Henrik az ismert nevű költő felesége, HOFMAN ILONA, kiváló festőművész, Budapesten. — Öz. SÓLYOMY LIPÓTNÉ, szül. Horváth Gizella 82 éves korában, Oroszán.

A «Jó Pajtás», Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja legújabb, október 11-iki számába Léway József és Teleki Sándor iratok verset, Sebők Zsigmond szép elbeszélést. *Elek nagyapó* apró történeteket a bolondos Gyurkáról. *Gyula bácsi* cikket a magyar Alföld kedves madaráról, a daruról, *Zsiga bácsi* mulatságos mókát; Sebők Zsigmond és Krúdy Gyula folytatják regényeiket; az előbbi *A Tamásyjak*, az utóbbi *A Poprád lelke* című; mindkettő a mostani új évfolyammal indult meg s mindkettő a kiváló íróknak legjobb

művei közé tartozik. Az egyes cikkeket, elbeszéléseket, regényeket szép illusztrációk teszik még érdekesebbé s önálló művészi képek is vannak a gazdag tartalmú számban. A rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. A «Jó Pajtás»-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal. (IV. ker. Egyetem-utca 4.).

SAKKJÁTÉK.

2921. számú feladvány L. E. Owentől Dorpat.

Világos indul és a negyedik lépésre mattot ad.

A «VASÁRNAPI UJSÁG» 61-ik évfolyama.

A «Vasárnapi Ujság» a legrégibb magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap, évenként több mint 130 íven s több mint másfél ezer képpel, legjelesebb hazai íróink és művészeink közreműködésével jelen meg.

A «Vasárnapi Ujság» színes képmel-lékleteket is ad, több színben művészileg ki-vitt képeket.

Előfizetési feltételeink:

A «Vasárnapi Ujság» negyedévre 5 korona, fél-évre 10 korona.
A «Vasárnapi Ujság», a «Világkrónika»-val negyedévre 6 korona, félévre 12 korona.
Az előfizetések a «Vasárnapi Ujság» kiadó-hivatalába, Budapesten, Egyetem-utca 4. szám küldendők.

EGYVELEG.

* A csillagok, a melyekről tudjuk, hogy változatlannal állnak az ég bizonyos pontján, még nagyobb sebességgel mozognak, mint a bolygók. Van olyan úgynevezett állócsillag, a mely másodper-czenként 500 kilométert halad, egy évben tehát 15 millió kilométert.

Szerkesztői üzenetek.

Fohász. November 1-én. Semmitmondó laposságok, teljesen költőietlen módon elmondva.
Tejeskocsi. Lehetséges arról a dologról sok minden-félét mondani, érdekost és megragadót, de ebből a versből minden kimaradt s csak a felületen lebegő laposságok maradtak.
Levelek egy meghalt barátomhoz. Zavaros és belső forma nélküli fantáziálás, ez nem a költészet útja.
Talpra álltunk. Nagy vihar lesz, stb. A lelkesedés, a mely sugalta s a hazafias indulat minden elismerésre méltó, de az írói forma felettébb fogyatékos.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» folyó évi 8 ik számában megjelent képtalány megfejtése: A bölcs tettek nélkül, olyan mint a felhő eső nélkül.

Felölös szerkesztő: Holtsy Pál.
Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Vármegye-u. 11.
Lapkiadó tulajdonos Franklin-Társulat IV. Egyetem-utca 4.

Fog-Krém
KALODONT
Szájviz

Alapítva 1865-ben.
Heckenasz Gusztáv
zongora termei
Budapest, csakis
Gizella-tér 2. sz.
Telefon: 1-69.

DÖRR, IBACH, WERNER zongorák egyedüli képviselete.

„Altwater“
Gessler
Budapest.

Knuth Károly
mérnök és gyáros

Cs. és kir. fensége József főh. udv. száll. Gyár és Iroda: Budapest, VII., Garay u. 10.

Központi víz-, lég- és gőzfűtések, légszűrés és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, szennyvíz-vezeték, villamosított szennyvíz stb. — Tervek, kivit. rajzok, kiv. és építési felügyelet. — Irodánk az előírtak szerint gyorsan készíti a munkát.

Catch-Catch
az előkelő körök új sportjátéka

Külföldön óriási sikert aratott! Hölgyek és urak, fiatalok és meglelt koraok kedvenc, testedző és szórakoztató sportja.
Szabadban ép úgy, mint fedett helyen játszható!!

Prospektust ingyen és bérmentve küld: Kertész Tódor, Budapest, IV., Szervita-tér; Késmárky és Illés, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 12. és Dohány-utca 22.; továbbá Temesváron: Kecskeméti Lajos és Fiumében: C. Oberhofer.
Képviseletek a külföld minden nagyobb városában.

A Franklin-Társulat könyvkiadóhivatala a művelt köröknek teljes tisztelettel ajánlja

SZITNYAI ELEK

következő munkáit:

Ész és szív.

Értekezések a lélektan, neveléstan és élet-bölcsélet köréből.
Második kiadás

Ára füzve 6 K 20 f., kötve 8 K.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministerium által közepiskolai tanári könyvtáraknak 1147 003. számú rendelkezéssel ajánlott munka.

Pedagógiai irodalmunk egyik elsőrangú terméke. — Mély tudományos tartalom, népszerű előadás. — Hivatalos bírálója többek között így nyilatkozik: «Nagya becsülöm, mint kiváló, tudományos művet, kiváló pszichológiai és pedagógiai cikkei miatt, melyekből az idősebb tanfériak is, de különösen a fiatal tanárok és tanárjelöltek sokat tanulhatnak»

Az életfilozofia problémái.

Ára füzve 8 korona.

Számos kritikája mind megegyezik abban, hogy szerző egy bölcs ember őszinte okosságával tárgyalja az élet nagy kérdéseit s műve kibékítő, nemes irányával mindenkinek rendkívül tanulságos.

A szellemi erők gyűjtése és pazarlása.

Ára 1 K 20 f.

Szerző különösen azt bizonyítja, hogy az iskolák rendkívül sok szellemi energiát pazarolnak el fölösleges, sőt haszontalan dolgokra s az okozott testi és lelki károkat soha többé nem lehet kipótolni.

A szellemi tehetségek eredete.

Ára füzve 1 korona.

A talentum és a genie születése. — Szülőknek, nevelőknek egyaránt tanulságos értekezés.

A hibás gondolkodás.

mint a boldogulás legfőbb akadálya.
Ára füzve 1 korona.

A könyvet nagy tudás, józan világnézet, erős erkölcsi lelőgás jellemzik. — Melyen-járó, becses filozófiai feljegyzések.

Lélektan és logika.

Hatodik javított kiadás.
Ára füzve 3 K 20 f.

Tanulmányok

a magyar ifjuság és a művelt közönség számára.
Második kiadás.
Ára vászonkötésben 3 K.
Egy művészlelkű, mélykedélyű és széles látókörű író felettébb nevelő hatású esszéi.

Levelek egy tanuló ifjuhoz.

Második kiadás.
Ára kötve 4 K.

Ezen, a nm. Cultusministerium által az ifjusági könyvtáraknak ajánlott könyv le-vélalakban mutatja be a boldogulás útját.

A KI SZERET OLVASNI,
KÉRJE MEG SZÜLEIT,
HOGY FIZESSENEK ELŐ

SEBŐK ZSIGMOND
és BENEDEK ELEK

JÓ PAJTÁS

képes gyermeklapjára.

A JÓ PAJTÁS érdekes, mert elbeszéléseit, regé-nyeit, meséit, verseit a legjobb magyar írók írják.

A JO PAJTÁS tartalma gazdag, mert minden számban megvan minden, amit a gyermek olvasni szeret.

A JÓ PAJTÁS szép, mert képeit jeles magyar művészek rajzolják.

A JÓ PAJTÁS minden héten megjelenik, mindig új, egyre kedvesebb tartalommal.

A JO PAJTÁS minden karácsonyra gazdag tartalma és díszes kiállítású almanachcal lepi meg olvasóit.

A JÓ PAJTÁS rejtvényeinek megfejtői értékes könyvjutalmakat nyerhetnek a sorsoláson.

A JO PAJTÁS olcsó, mert előfizetési ára negyed-évre csak 2 korona 50 fillér.

Mutatványszámot ingyen küld mindenkinek, a ki kér:

Előfizetéseket elfogad minden könyvkereskedés.

A JÓ Pajtás kiadóhivatala
Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

LEGSZEBB ÚTI OLVASMÁNYOK

Szépirodalmi ujdonságok.

Heltai Jenő Jaguár Regény Ára 4 kor.	Vértessy Gyula Betegek Elbeszélések Ára 4 kor.	Szende-Dárday Olga Rozsda Regény 2 kötetben Ára 3 K	Lakatos László Mély húr Ára 4 kor.
Szász Zoltán Séták a függőkertben Elbeszélések Ára 3 kor.	Krúdy Gyula Mákvirágok kertje és egyéb elbeszélések Ára 3 kor	Szerelmem az én bűnöm Francia regény Ára 4 korona	
Heltai Jenő Tündérlaki lányok Elbeszélések Ára 3 kor.	Kóbor Tamás Furcsa tragédiák Novellák Ára 4 kor.	Kaffka Margit Szinek és évek Regény Ára 4 kor.	Cholnoky Viktor Néhusztán meséiből és egyéb elbeszélések. 4K
Grazia Deledda A mi urunk Olasz regény Ára 4 korona.	Sebők Zsigmond Ifjúkor és egyéb elbeszélések Ára 4 kor.	Sebők Zsigmond Bajcsányi de Eadem és egyéb elbeszélések Ára 4 kor.	

Franklin-Társulat kiadásai. * Mindenütt kaphatók.

Ismeretterjesztő Könyvtár

A modern életben legszükségesebb ismereteket népszerűen tárgya'ó vál alát.

WILLIAMS ARCHIBALD

UJKORI HÍRES UTAZÓK

Rendkívül érdekesen és tanulságosan megírt összefoglalása az ujjkori fel-fedező utazások történetének.

Magyarra átdolgozta MIKES LAJOS. Vászonkötésben 8 korona.

CHARLES R. GIBSON

A MODERN VILLAMOSSÁG

Az egyetlen modern tudományos színvonalon álló összefoglaló népszerű könyv a villamosságról a technikai alkalmazásáról.

Angolból fordította HAJÓS REZSŐ. Vászonkötésben 8 korona.

WILLIAMS ARCHIBALD

**A MODERN TECHNIKA
NAGY ALKOTÁSAI**

A legnagyobb és legújabb technikai művek ismertetése a laikus számára.

Átdolgozta PÉTER JENŐ. Vászonkötésben 8 korona.

SCOTT ELLIOT

**A PRIMITIV EMBER
HAJDAN ÉS MOST**

A kezdetleges népek életének és szokásainak hű és érdekes leírása.

Fordította SCHÖPFLIN ALADÁR. Vászonkötésben 8 korona.

WILLIAMS ARCHIBALD

KORUNK TALÁLTMÁNYAI

A legújabb találmányok érdekes, vonzó és könnyen érthető magyarázata.

Átdolgozta SZILÁRD RICHARD. Előszóval ellátta ZEMPLÉN GYÓZÓ. Vászonkötésben 8 korona.

Ezen könyvek megrendelhetők:

Méhner Vilmos-féle könyvkiadóhivatalban (Franklin-Társulat)

Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.

NIMRÓD

Képes vadászati és versenysport ujság.

Szerkeszti: Szabó Kálmán.

Minden számában sok érdekes vadászati fénykép-felvételeket közöl. Szakszerű cikkeket ismert íróink írnak. Rovataiban minden vadászati ügyben felvilágosítást kap az olvasó és az összes bérbeadó vadászterületek árverésének idejét közli.

A díszesen kiállított lap havi háromszor jelenik meg és előfizetési ára félévre 6 kor.

Mutatványszámot a kiadóhivatal szívesen küld
Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz. (Franklin-Társulat.)

RENDELÉSNEK
SZIVESKEDJÉK
LAPUNKRA
HIVATKOZNI

Franklin-Társulat nyomdája, Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

**MOST JELENT MEG!
A MAGYAR SAJTÓJOG**

ugy amint életben van.

Az 1914. évi törvénycikk a vele összefüggő összes törvényekkel és végrehajtási rendelettel.

Rendezte és magyarázta
Dr. KENEDI GÉZA.

Ára kötve 2 korona 80 fillér.

Megjelent

a Magyar Törvények, Franklin-Társulat zsebkiadásának gyűjteményében.

Megrendelhető

LAMPEL R. könyvkereskedése

(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál

Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. szám és minden könyvkereskedésben.

**TANKÖNYVEK
és
ISKOLAI SEGÉDKÖNYVEK**

leggyorsabban beszerezhető

LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai)

könyvkereskedésében

(Budapest, VI., Andrássy-út 21. sz. alatt),

ahol az ország minden részében használt tankönyvek raktáron vannak

Keljük meg a figyelmet a cég jól felszerelt tanszerraktárára is, mely méltón kiegészíti a több mint egy évszázad óta fennálló elsőrangú könyvkereskedést.

Megrendelések a szokásos feltételek mellett gyorsan és pontosan lesznek elintézve.

Reméljük, hogy a n. é. közönség, mely a céget eddig is kituntette osztatlan vizalmával, ezentúl is fel fogja keresni rendeléseivel, a cég pedig hagyományos elvivel és lelkiismeretes kiszolgálás által oda fog hatni, hogy a bizalmat iránta mindenképpen fokozza.

KELETI-féle speciális gyártmányok:

**múlábak és
műkezek**

amputáltak részére, kifogástalan technikai kivitelben! Több évi jótállás! Testegyensúly, járó- és támpórák, műtárcák és egyensúlyozók forradalmasított részére. Csász. és királyi szabadalmazott sárga- és kék színű (suspensziórium).

Védekezés a kolera ellen! Fertőtlenítő készülékek, betegszállító kocsi, mentőszekrények, hordágyak, valamint teljes körű házi és járványkórházi berendezéseket szállít kifogástalan kivitelben méréselt gyári árak mellett. A gyártás orvosi műszer, kőszet és betegápolási cikkek gyára, Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 17. szám. — Tessék képes árjegyzéket ingyen és bérmentve kérni!

Keleti J.
Koronaherczeg-utca 17. szám.
ingyen és bérmentve kérni!

42. SZ. 1914. (61. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, OKTÓBER 18.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.Egyes szám
ára 40 fillér.Előfizetési
feltételek:Egész évre — — 20 korona.
Félévre — — — 10 korona.
Negyed évre — — 5 korona.A Világkronika-val
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meghatározott viteldíj is csatolandó.

EGY MAGYAR NÉPFÖLKELŐ ZÁSZÓALJ PIHENŐJE.

AZ ÉSZAKI HARCZTERRŐL. — Balogh Rudolf, a harcstérre kiküldött munkatársunk félfotója.